Видза оланныд, сиктсаяс!

МИЯН

2015 вося декабр №6 (44)

КУЛӧМДІН

Лэдзӧны «Кулӧмдін» сикт овмӧдчӧминлӧн Сӧвет да Администрация

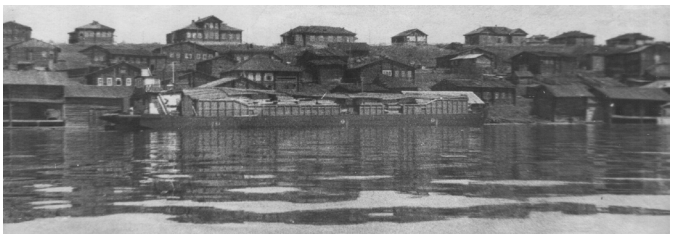

Выль Воӧн, Выль Шудӧн!

Эгӧ и тӧдлӧй, кыдзи бара на ӧти во коли бӧрӧ, бер - гӧдім олӧмлысь листбок. Кодлыкӧ тайӧ воыс вӧлі шудаӧн, кодлыкӧ эзджык удайтчы, мыйкӧ артмис, мыйкӧ эз. Венім сьӧкыдлунъяс, но паныдасьлісны выль мытшӧдъяс да джопканъяс, кодъясӧскӧ на пиысь кытшовтім, кодъяскӧ вомӧн кокниа чеччыштім. Нинӧм он вӧч, тайӧ олӧм. Оз пыр артмы сідзи, кыдзи ми кӧсьям, кыдзи надейтчам. Но кутам зільны, сьӧлӧмсянь да бура уджавны быдӧн ас местаас, мырсьытӧг да пӧсь кисьттӧг нинӧм оз артмы. Шудыд ачыс морт дорӧ оз лок, колӧ сійӧс аслыд корсьны.

Чолӧмалам тіянӧс, миян бур войтыр, локтысь Выль 2016 Воӧн да сиам став бурсӧ! Мед выль воын тіян семьяыдлы оз паныдасьны лёкторъяс, ылiті кытшлалас - ны висьӧмъяс. Олӧй бура, восьса сьӧлӧмӧн, радейтӧй мӧда-мӧдтӧ! Мед водзӧ на дзирдалас миян юр весьтын мирнӧй енэжын югыд шонді!

Праздникӧн, донаяс! Лоӧй шудаӧн!

Кулӧмдін Сикт Овмӧдчӧминлӧн Сӧвет да Администрация.

Мича олантуй

Миян Кулӧмдінса пыдди пукпуктана ань Пелагея Степановна Чалановалы сентябр 29 лунӧ тырис 90 арӧс. Гежӧд мортлы удайтчылӧ овны татшӧм кузь да мича олӧмтӧ. Батьыс – Степан Александрович Кипрушев вӧлі туйвывса мастерӧн, а сэсся полеводствоса бригадирӧн. Мамыс – Елизавета Яковлевна (ныв дырйиыс Чаланова) нэмсӧ колхозын мырсис. Пелагея Степановна сералӧ: «Мамӧ вӧлі Чаланова, а верӧс сайӧ петіс да лоис Кипрушеваӧн. Ме жӧ мӧдарӧ, вӧлі Кипрушеваӧн, а верӧс сайын лои Чалановаӧн». Гозъя чужтылісны 11 челядьӧс, но витыс ичӧтӧн кувсисны. Сэки ӧд олӧмыд зэв сьӧкыд вӧлі, да и врачьясыд эз тырмыны.

П.С.Чаланова

Колхозъястӧ лӧсьӧдавны заводитісны да коді сэтчӧ оз гижӧдчы, кулакавны кутісны, мырд -

Водзӧ 2 листбокын.

дявны эмбуртӧ, а асьнысӧ пуксьӧдавны. Сэки батьыс шуис: «Огӧ кӧ пырӧй колхозад, миянлысь олӧмнымӧс пазӧдасны жӧ, ковмас гижӧдчыны».

И пырисны колхозӧ. Ӧти мӧссӧ быть лои нуны колхозлы, ёна сэні и мучитчисны коньӧр мӧсъяссыд, тшыг нисьӧ пӧтӧсь, кынӧмӧдзныс куйӧда ляті пытшкынӧсь.

П.С.Чаланова (шуйгавывсянь медводдзаыс) мамыскӧд да чойясыскӧд. 1934 во.

Катя чойыс уджаліс бухгалтерӧн. Анюта юридическӧй факультет помалӧм бӧрын следовательӧн первой Печораын, Интаын, сэсся Сыктывкарын. Маша учительница, языковед. Коля вокыс уси война вылын. Александр - военнӧй топограф, оліс да уджаліс Москваын.

П.С.Чаланова Александр вокыскӧд. 1949 во.

Пелагея Степановнаӧс шӧр школа помалӧм бӧрын корлісны РОНО-ӧ, шуисны, мый район-ын оз тырмыны велӧдысьяс да вӧзйисны уджавны начальнӧй школаса учительӧн. Уджалігас нин заочнӧ помаліс педучилище. Вӧлі тшӧктӧны институт на помавны, но ныв эз сӧгласитчы, сылы посни челядьӧкӧд уджавнысӧ кажитчисджык. Велӧдіс Великопольеын, вӧлі РОНО-ын запаснӧй учительӧн. Кор Виж Школаын воссис Пионеръяслӧн Керка, вӧлі сэні заведующӧйӧн кык во чӧж. Велӧдіс Дереваннӧйын кык во, Климовскын, Фроловскын, кыкысь Пармаын. Пармаын и паныдаліс ассьыс шудсӧ, сэні ӧтлаасисны Иван Дмитриевич Чалановкӧд, коді нэм чӧжыс юрнӧдіс районса Чери Видзан Инспекцияын. Кулӧмдінын бать-мамыслӧн чужан керкасянь неылӧ гозъя кыпӧдісны аслыныс зэв мичаник керка.

П.С.Чаланова верӧсыскӧд. 1953 во.

Став пытшкӧсса уджсӧ Иван Дмитриевич вӧчис ачыс.

Уна сьӧкыдлун паныдаліс том велӧдысь, кор мӧдӧдісны сійӧс восьтны выль школа Носим Участокӧ. Сулаліс сэні сӧмын вевта, йирка да джоджа срубыс, сэсся нинӧм эз вӧв. РОНО-ӧ шыӧдчис отсӧгла, сэні вочавидзисны, мый найӧ сӧмын нагляднӧй пособиеяс сетасны, ӧстальнӧйыс налы оз касайтчы. Лесопунктса начальник ӧвтыштчис жӧ, школа пӧ абу сылӧн делӧ, сылысь требуйтӧны клуб. Некодсянь нинӧм, эз ӧтчыд бӧрдӧмӧдз волы. Но медбӧрын лесопункт-сянь сетісны жӧ краска да мый да. А пытшкӧссӧ вӧчны ковмис чукӧртны велӧдчысьяслысь батьмамсӧ, войтырыс эз йӧртны, вайӧдісны школасӧ шогмана выйӧдз. Паспомын Пелагея Степановна велӧдіс кык во. Быд асыв ковмыліс вуджны удж вылӧ Эжва сайӧ, а рытнас бӧр гортас, Кулӧмдінӧ. Бур кӧть, мый мамыс кольччыліс челядьыскӧд. Медбӧрын дзикӧдз мудзис тадзи ӧтарӧмӧдарӧ щӧті моль моз котравны. РОНО-ӧ шыӧдчис, мед сылы корсясны удж Кулӧмдінысь, но эз весиг сэні кивылькерны. Сы бӧрын гижис Просвещение Министерствоӧ Сыктывкарӧ. И вӧлісти сюри удж райцентрса кӧкъямыс класса школаын. Сэні и велӧдіс пенсияӧдзыс. Уна и челядь сылӧн мелі кияс пыр муніс, лыдтӧмӧс туйдіс паськыд олӧмӧ бур сьӧлӧма коми аньыс.

Пелагея Степановна да Иван Дмитриевич чужтісны-быдтісны да мортӧдз вайӧдісны куим пиӧс.

Шурик помаліс Ухтаса Индустриальнӧй Институт, уджаліс Ухтаын «Севергазпромын» главнӧй инженерӧн, быдтіс ныла-пиаӧс, пенсия вылӧ пе-

төм бӧрын локтіс бӧр чужан сиктӧ, стрӧитӧ ас - лыс керка.

Коля помаліс Печораса Речнӧй Училище да Архангельскса Мореходнӧй Училище, уна во гызмаліс суйӧр сайса паськыд саридзьяс, чужтісбыдтіс кык пиӧс, но локтіс гортас, батьыскӧд орччӧн кыпӧдіс аслыс керка, ӧні батьыс моз жӧ юрнуӧдӧ районса Чери Видзан Инспекцияӧн.

Вася тшӧтш помаліс Архангельскса Мореход - нӧй Училище, прамӧй уна сола саридз ватӧ ныылавны сюрліс. Быдтіс ӧти пиӧс. Но йӧз муӧ эз кольччы, ӧні Кулӧмдінын жӧ, олӧ мамыскӧд.

Пелагея Степановна ыджыд арлыд понда зэв на зводер, тэрыб вӧраса. Лыддьысьысьяскӧд тшӧтш сиам тайӧ мича аныслы дыр на овны, радлыны внукъяс да правнукъяслӧн вермӧмъяслы.

И.Ногиев.
Фотоясыс П.С.Чалановалӧн архивысь.

Социологическӧй юасьӧмъяс

Ноябр 20-ӧд лунӧ юрсиктын Сыктывкарса общественнӧй приёмнӧйысь воӧм аньяс нуӧдісны социологическӧй юасьӧмъяс. Шӧр библиотекаӧ чукӧртісны дас кык мортӧс: квайт нывбабаӧс да квайт мужичӧйӧс, мед тӧдмавны мӧвпъяссӧ дзик разнӧй йӧзлысь. Ставныс найӧ торъялісны и арлыднас, и уджаланінъяснас. Чукӧртчӧмаяслысь нимъ - яссӧ оз йӧзӧдны, весиг эз лэдзны фотогра - фируйтны, буракӧ, чайтісны, мый войтырыс полӧны репрессияясысь.

Юасьӧмъясыс гартчисны Сергей Гапликов гӧгӧр. Ставлы тӧдса, мый Вячеслав Гайзер - ӧн кыӧм зі позсӧ пазӧдӧм бӧрын ньӧти нюжмасьтӧг ковмис корсьны мортӧс, коді эськӧ Комиын выльысь лӧсьӧдіс ногсаджык олӧм. Владимир Путинлы син улас веськаліс Сергей Гапликов, коді чужліс Фрунзеын, уджавліс Чувашияын, кӧні юрнуӧдіс министръяслӧн кабинетӧн, сылӧн чорыд видзӧдлас улын кыпӧдісны Сочиын олимпийскӧй объектъяс.

Видзӧдӧм серти, юасьӧмъяссӧ нуӧдісны вывті водз. Тӧлысьӧн-джынйӧннад унаӧн весиг эз на удитны тӧдмавны, кыдзи шуӧны Республикаса юралысьлысь могъяссӧ олӧмӧ пӧртысьӧс. Но век жӧ зілисны сетавны вочакывъяс, мый найӧ думайтӧны выль морт йылысь. Унджыкыслӧн видзӧдлас серти Гапликов Комиӧ локтіс недыр кад кежлӧ, уджыштас во-мӧд, петкӧдлас асьсӧ бур боксянь да и уйкнитас Москваӧ, пуксяс вылынджык тшупӧда да небыдджык улӧс вылӧ. Мый ло - ас Комиын водзӧ, сійӧс ӧдвакӧ тӧлӧдӧ, ӧд тані мортсӧ нинӧм оз кут.

Сэк жӧ кодсюрӧ казялӧмаӧсь, мый Гаплико в зэв вылын кывъя, йӧзыскӧд асьсӧ кутӧ вывті грубӧя. Правительствоысь кодсюрӧӧс вежлаліс, на пыдди пуксьӧдіс кыскӧ боки - ысь корӧм тӧдсаясӧс, тайӧ ӧтарсянь кӧ, бур, но мӧдарсянь кӧ, бара юралысьӧс кытша - ласны сыӧн корсьӧм ас йӧз, найӧ пыр кутасны зільны аттьӧавны мортсӧ, синмас и ви - дзӧдны, кӧзяин водзын мелі кутюяс моз бӧжсӧ легӧдны, вӧчны сӧмын сідзи, кыдзи ка - житчӧ главалы.

Чукӧртчӧмаяс пасйисны, мый Республикаса войтырлӧн и водзті власьтлы эскӧмыс эз вӧв, а Гайзер бӧрын дзикӧдз воши. Чинаяс пыр зэв унатор кӧсйӧны, а збыль вылас сӧ - мын сибдӧм машина моз буксуйтӧны места вылас. Власьт оз отчитывайтчы йӧз водзын аслас удж йылысь: мый кӧсйысьлісны да мый збыль вылас олӧмӧ пӧртісны. Кутчысин кӧ Республикаӧн юравны, то медводз тӧдмӧд войтырсӧ аслад планъяснад, петкӧдлы сідз шусяна программа минимум да программа максимум. А кад кольӧм бӧрын пет йӧз во - дзӧ да быдӧнлы кывмӧнъя юӧрт: «Ме кӧсйыси тіянлы вӧчны тайӧ, тайӧ да тайӧ. Но эз артмы, сямӧй эз тырмы. Та вӧсна ме ас кӧсйӧм серти эновта юралысьлысь пуклӧссӧ. Бӧрйӧй мӧдӧс, ыджыдджык кужанлунаӧс да сюсьджыкӧс».

Юалӧм вылӧ, бӧрйинныд эн, эськӧ, мӧд во Коми Республикаса юралысьӧн Гаплико - вӧс, кодсюрӧ шуисны, мый да, бӧръясны, воштысьнысӧ ӧд некытчӧ. Кодсюрӧ жӧ пыркӧдісны юрнысӧ, мӧвпыштласны на, а кодъ - яс лоӧны мортыслы оппонентъясӧн.

Паныдасьлӧмыс муніс кык час чӧж, сёрниыс артмис интереснӧй, тыдаліс: йӧзлы абу веськодь Республикаса олӧмыс. Медся ёна тӧдчис туйяс, видз-му овмӧс да сиктъяс сӧвмӧдӧм вӧсна тӧжд.

И.Ногиев.

Армияӧ дась

Йӧзкост сёрниысь тшӧкыда кывлан: «Рӧдас тай мунӧма».

Збыль вылас, гашкӧ, сідзи и эм. Ӧтчыд, октябр тӧлысь помас, звӧнитіс Виталий Иванович Мингалёвлӧн телепоныс да мортыдлӧн весиг чужӧмыс юг-зис. Сёрни сертиыс гӧгӧрвои: звӧнитӧ Сыктывкарсянь Ваня внукыс. Ыджыд батьлы вайис юӧр, мый ноябр 9-ӧд лунӧ му-нӧ армияӧ да кӧсйӧ волыны мамыскӧд да гӧтырпуыскӧд аддзысьлыны рӧдвужкӧд. Ваня чужліс Сыктывакарын, но ӧні мамыскӧд - Галина Витальевнакӧд олӧны Выльгортын. Ваня армияӧ важӧн нин лӧсьӧдчис и мунны дась. Школаын велӧдчигӧн на ёртасис спорткӧд, лыззӧн котралӧм кузя перворазрядник. Помаліс Сыктывкарса

Лесной Институт, велӧдчис ДОСААФ-ын да босьтіс водительлысь «Д» да «Е» категория. Тӧдмаліс весиг тэчасногсӧ «КАМАЗ» машиналысь. Тӧд вылӧ уси челядь дырся кадыс. Некор эз дӧзмӧдчывлы, век бергаліс ыджыд бать гӧгӧрыс. Зэв киаподъя, сылӧн ки улысь быдтор, кӧртысь кӧть пуысь вӧчӧмтор мичаа петліс. А ошкӧмыс Виталий Ивановичлӧн вӧлі: «Молодец - молоток, кувалдой будешь!»

Ваня ичӧтсяньыс мӧвпаліс лоны бикӧд водзсасьысьӧн, йӧзӧс дорйысьӧн. Туйвизьсӧ, дерт, босьтіс Виталий дедыслысь, коді кызь сизим во пожарнӧй службалы сетіс.

Ваня тӧдчымӧн зэв писькӧс и мед жӧ ставыс сылӧн олӧмас ладмас.

Д.Мингалёва.
Фотоыс авторлӧн.

Арлыдыд миянлы тшак ва

Быд нывбабалӧн олӧмын, кӧсъян кӧть он, а локтӧ ар, но «Дзоньвидзалун» клубса аньяс зільӧны кыдз позьӧ дырджык кад кежлӧ кольччывны асланыс гожӧмын, оз кӧсйыны воштыны ассьыныс мичлунсӧ. Ӧд важӧн гӧгӧрвоисны, мый дзоньвидзалуныд – вӧрӧшитчӧмын да кыпыд оланруын, и праздник вылӧ моз волӧны «Олимпик» спортивнӧй комлексӧ.

Спорткӧд ёртасьӧмыс отсалӧ мынтӧдчыны шоглунысь да зумышлунысь, вунӧдчыны быдлунъя сьӧкыдлунъяс йылысь. Вежоннас кыкысь мипессям спортзалын, а пекничаясӧ петалам лыжи вылын «Пожӧма Яг» турбазаӧ. Гажаа колльӧдӧны кадсӧ клубса ветеранъяс, найӧ пыр районса войтыр пӧвстынӧсь, ни ӧти чукӧртчылӧм оз кольлы натӧг. Во помын ми огӧ

сӧмын чолӧмалӧй мӧда-мӧднымӧс сьӧлӧмсянь петысь пӧсь кывъясӧн, но и сигӧртам ассьыным вермӧмъяснымӧс, арталам, мый вӧчӧма во чӧжнас да сувтӧдалам ас водзаным выль могъяс. Мед жӧ локтысь 2016-ӧд воыс ваяс миянлы содтӧд на уна выль вермӧм! Сиа быдӧнлы дзоньвидзалун, тыр-бур олӧм, семьяныд шуд да аскиа югыд лунлы эскӧм! Шуда Выль Воӧн да мед збыльмасны тіян кӧсйӧмъясыд!

«Дзоньвидзалун» клубӧн юрнуӧдысь Д.Мингалёва.
Фотоыс авторлӧн.

Яндысьтӧм син

Районса шӧр больничаса коридорын нюжӧдчӧма кузьсыс кузь ӧчередь. Водзджык локтӧмаяс пукалӧны лабич вылын, найӧс ӧні мойдвывса сёркниӧс моз он нетшышт, жмутвидзӧны, оз вӧрзывны. Сёрмыштысьяс сулалӧны, то ӧтар кок вылас лэдзчысьласны, то мӧд вылас, то стен бердас валитчыласны. Некод оз нюмъяв, чужӧмъяс зумышӧсь, сынӧдыс весиг на гӧгӧр сукмӧма. Кабинет ӧдзӧсӧ ляскӧма бумага лист, сэні пасйӧма: «Врач-офтальмолог Шуточкин примитӧ 9-сянь 13 часӧдз». Стенвывса часі петкӧдлӧ 8 час 55 минута.

Йӧз костын мунӧ помасьлытӧм вен.

- Ме кор локті, тэ тані эн на вӧв, - кинас шенасигтырйи скӧрысь шуалӧ шӧр арлыда нывбаба беддя мужичӧйлы. – Сулалісны сӧмын то тайӧ куим мортыс.

- Да! Дерт, эг вӧв! – пӧся торкӧ сылысь сёрнисӧ мӧдыс. – Вешйылі сӧмын недыр кежлӧ, сэк костіте и локтӧмыд, сы вӧсна эн аддзыв менӧ. То тайӧ нывбаба бӧрас лоа. Сідз ӧд? – шыӧдчӧ нин лӧз плаща ань дорӧ.

- Нинӧм ог тӧд, коді ме бӧрын лоӧ, - юмыртліс вомдорсӧ ань. – Ме водзын коді сулалӧ, найӧс сӧмын тӧда.

Коридор мӧдар помсянь тэрыб восьласӧн матыстчис киас бумагаяса мичаа краситӧм чужӧма том ныв, сувтіс, видзӧдліс гижӧд вылӧ, кутчысис вугйӧ да джынвыйӧ восьтіс нин ӧдзӧссӧ, мед пырны кабинетӧ. Но дзик медводзын пукалысь пельса кодь ён нывбаба немвиччысьтӧг звиркнитіс улӧс вывсьыс да потшис нывлысь пыран туйсӧ:

- Кытчӧ?!!! Зэв тай сюсь! Ӧчередӧ сувт! Ми тані водз асывсяньыс нин виччысям!

- Да ме сӧмын юавны, - дорйысьӧ мӧдыс.

- Ставным юавны сулалам. Тӧдам нин тіянлысь юасьӧмтӧ!

Ныв сотыштіс югыд синъяснас аньӧс:

- Вижля! - да юрсӧ пыркнитӧмӧн вешйис, тэрыб восьласӧн вошис син водзысь.

- Нӧшта на-й пинясьӧ! – дзирнясьыштіс улӧс вылас чукырӧсь чужӧма беддя пӧч.

- Да, ӧні том йӧзыд сэтшӧмӧсь и эмӧсь. Дінтіыс мунан – оз чолӧмасьны, чужӧмас сьӧлыштан – тышкасьны зэвтчӧны, - содтіс шляпаа мужичӧй, коді, буракӧ, радейтіс шмонитны. Но шуткасӧ эз гӧгӧрвоны, некод весиг эз нюмдышт.

Коли мыйттакӧ кад, и со коридор помсянь матыстчис пидзӧсъясӧдыс ёнакодь нин ниртчӧм джинсы гача да пемыдруд дӧрӧма, ӧчкиа том морт. Сійӧ ныв моз жӧ ӧдӧбвывсьыс кӧсйис тювкнитны ӧдзӧсӧд, но зурасис медводдза тьӧтӧӧ да джӧм сувтіс.

- Мӧд локтӧ, сэтшӧм жӧ сюсь!

- Да ме врач! – дорйысьӧ том морт.

- Мый нӧ кӧть и врач? А ме, колӧкӧ, пропессор ли, генерал ли! Пывсянын да больничаын ставыс ӧткодьӧсь, сэні и тані пӧрччысьны колӧ!

Йӧз гызисны, ӧтарсянь и мӧдарсянь кылісны скӧрысь шуасьӧмъяс:

- То ӧд, кутшӧм яндысьтӧм син, ӧчередтӧг сюйсьӧ!

- Том морт на, а виччысьыштны оз кӧсйы!

- Олӧмаджыкъястӧ татшӧмъясыд морт туйӧ оз пуктыны, куш асьнысӧ и тӧдӧны!

- Быттьӧ найӧ и йӧз! Найӧ оз эштыны! А ми, быттьӧкӧ, эштам!

- Кыськӧ сӧмын на петкӧдчис да медводзын пырны видзӧдчӧ, эг кӧ сувтӧдӧй, сідзи пызан дорӧдзыс и бырснитіс!

- Бугыльяссӧ то сувтӧдӧма да оз весиг лапнит! Тонӧ ӧчередь помыс!

Том морт водз чуньнас лӧсьӧдыштіс усьны видзӧдчысь ӧчкисӧ, лэптыштліс пельпомъяссӧ, вешйис ӧдзӧс дорысь да сувтіс индӧминӧ. Вочасӧн зыкыс лӧнис, сӧмын ӧткымынъяс оз-оз, да и чӧвтласны скӧр видзӧдласъяссӧ ӧчкиа морт вылӧ.

Коли вит минут, дас, дас вит. Кабинет ӧдзӧс сідзи на эз и воссьы, висьысьяс пиысь некодӧс эз чукӧстны пырны. Ӧчередын бара первой вомгорулас, а сэсся пыр гораджыка и гораджыка кыптіс ропкӧм.

- Мый нӧ тайӧ? Гижӧма ӧкмыс чассянь примитны, а некод абу!

- Шы ни тӧв тай-а.

- Врачьясыд ӧд сэтшӧмӧсь и эмӧсь, налы мед сӧмын бумага гижны, а висьысьыд веськодь.

- Уджджон тай локтӧ-а, мый сэсся тон.

Помыс 6-ӧд листбокын.

Яндысьтӧм син (пом)

- И оз ичӧт! Ми-вок дорысь ёна на кыза кульӧны!

- А мый асьныс и вӧчӧны? Лунтыр, тшук, тшай бруньгӧны да бумага кырымалӧны.

- Больничаад локтан да сӧмын ёнджыка висьман.

Пельса кыза ань медбӧрын эз вермы кутчысьнысӧ, сувтіс, неуна калькӧдыштіс ӧдзӧссӧ да джын гӧлӧсӧн юаліс:

- Онӧ на йӧзсӧ коралӧй? Кадыс ӧд сёр нин!

- Врачыс тай мыйкӧ век на эз лок, - вочавидзис, кылӧ, сылы медсестра. – Час, видзӧдла, кытӧн шӧйтӧ, - петіс кабинетысь да чатӧртчыліс ӧтарӧ-мӧдарӧ, думсьыс гадайтіс, кодарӧ и ветлыны, друг аддзис ӧчкиа том мортӧс да джӧмдіскодь:

- Владимир Николаевич, ті нӧ мый сэні сулаланныд?!

- Да вот, оз лэдзны ӧчередтӧг пырны, - вочавидзис мӧдыс да индіс кинас висьысьяс вылӧ.

- Ме тіянлысь халаттӧ гладити, локтӧй, приём колӧ заводитны. Некор на эг аддзыв, мед врачӧс ӧчередӧ сувтӧдісны!

- Лэдзасны кӧ войтырыс, то пыра. Кыдз шуанныд? – шыӧдчис врач сулалысьяс дорӧ.

Вӧлі лӧнь, йӧзлӧн кывворыс кытчӧкӧ воши.

Парма Вань.

Вирус

Миша Лодыгин талун, кыдзи и век, школаысь гортас воӧм бӧрын эз на удит сумкасӧ шыбитны, а чуткис нин процессорлӧн шлочканӧ. Компьютер гажаа журӧбтіс. Миша зіля пӧрччысис, шыблаліс кыдзсюрӧ кӧлуй-мӧлуйсӧ да пуксис мониторлӧн югзьӧм ӧшинь водзӧ. Но тайӧ пӧрйӧ веж турунӧн тырӧм паськыда шевкнитчӧм ыб пыдди экран вылын петісны гырысь шыпасъяс: «Компьютерын ви - рус, ӧні жӧ кусӧдӧй бӧр!» Миша повзис, весиг мортыдлӧн юрсиыс вӧрӧшитчыны заводитліс, и пыр жӧ тупкис сюсь вежӧра ёртсӧ.

Кор батьыс ньӧбис компьютер, сійӧ лои Мишалӧн медся радейтана чачаӧн. Ӧд кыдзи сӧмын оз позь сы вылын ворсны! И вот асылын палялӧмсянь сёр рытӧдз, кытчӧдз бать-мамыс мырдӧн сорӧн оз водтӧдны пинысӧ, сійӧ пукалӧ мониторлӧн экран водзын, лыйсьӧ, взрывайтчӧ, сюся вӧтӧдӧ да бырӧдӧ вӧрӧгъясӧс, ачыс пышъялӧ наысь. Сӧмын кост вӧчлӧ, мед школаас ветлыны. А вӧскресен - ньӧӧ и кузь лунтыр оз чеччыв пызан сайсьыс, рытнас синъясыс гырдӧн тупкысьӧмаӧсь, вытьыс абу, дзик оз ков нинӧм сёйнысӧ. Войнас лёка узьӧ, пыр страшнӧй вӧтъяс вӧталӧ.

А талун со кутшӧмкӧ вирус компьютерас пырӧма, мый сэсся и вӧчны? Сёйыштӧм бӧрын Миша пасьтасис да петіс ывлаӧ. Орчча керка дорын ворсіс Коля Зезегов, сійӧ вомнас тургис трактор моз да зырйӧн йӧткаліс туй вывсьыс лымсӧ. Миша матыстчис Коля дорӧ.

Кор рытнас банйӧм чужӧма Миша бӧр пырис гортас, ачыс вӧлі дзик лым сюръя, сылӧм лымйӧн кӧтасьӧм гач кокъясыс пидзӧсъястіыс оз куснясьны, сӧмын шпура-шпоракылӧны, но синъясыс ра - дысла сідзи и дзирдалісны.

- Пап! Ми Колякӧд сэтшӧма ворсім, сэтшӧма ворсім! Первой крепосьт вӧчим да штурмуйтім, не-мечьяссӧ вӧтлім сэтысь да крепосьтсӧ ставнас кисьтім! А сэсся миянӧс найӧ зырисны гид вылӧ, а сэтысянь ми Колякӧд кыдз тай чеччыштім лым пиас! Коля сибдіс да ме сійӧс зырйӧн кодйысьӧмӧн перйи тола пытшсьыс!

- О-о! Ті тай талун збыль ёна ворсӧмныд, - нюмдіс батьыс.

- Кынӧмыд нӧ сюмалӧ оз? – мыччысис кухнясянь мамыс.

- Кысь нӧ оз! Час, пӧрччыся да, шыдсӧ и роксӧ тасьтітырӧн ректа, - серӧктіс Миша.

Мамыс да батьыс нюмъялігтырйи видзӧдісны, кыдзи пиыслӧн пань кутан киыс тэрыба-тэрыба лэ-баліс тасьтісянь вомӧдзыс. Ӧд важӧн нин Миша татшӧм азыма эз панясьлы.

- Да! Папук, миян компьютерӧ вирус пырӧма! – дум вылас уси детинкалӧн. – Колӧ кыдзкӧ сійӧс сэтысь вӧтлыны.

- Збыль али мый? – быттьӧ чуймис мӧдыс. – Час, сідзкӧ, аски корла тӧдса мастерӧс.

Урокъяс велӧдӧм бӧрын водны лӧсьӧдчигӧн Миша бара шыӧдчис:

- Аски, папук, сідзкӧ, эн вунӧд мастертӧ корлыны.

- Корла, корла. Ог вунӧдчы.

Недыр мысти Миша зэв чӧскыда нин нистіс-узис аслас кроватьын, эз и тӧд, мый батьыс вежӧма заставкасӧ, мед детинка шойччыштас.

Парма Вань.

Лыддьысям мичаа
Челядь библиотекалӧн листбок

Чолӧм, выль коми небӧг!

Октябрь тӧлысьын Кулӧмдінса челядьлӧн шӧр библиотекаын лыддьысьысьяс радпырысь чолӧмалісны дыр виччысяна выль коми небӧг, кытчӧ пырисны Тима Веньлӧн бӧрйӧм гижӧдъяс да накӧд йитчӧм районса челядьлӧн медбур серпасъяс.

Небӧгсӧ лэдзӧма Коми Республикаса национальнӧй политика министерство отсӧгӧн Вениамин Тимофеевич Чисталёвлӧн чужан лунсянь 125 во тыригкежлӧ.

Коми небӧглы сиӧм гаж вылын чукӧртчылісны гижӧд öктӧдсӧ сиктса серпасалысьяс. Найӧ медводз донъялісны выль петас: «Шоныд, югыд, мича козин лыддьысьысьяслы». Кыдз и Тима Вень аслас гижӧдъясын, сідз и челядь асланыс серпасъясын петкӧдлісны чужан му дінӧ муслун. Аддзысьлӧм вылын тӧдмӧдісны гижысьлӧн биографияӧн, небӧгъясӧн, козьналісны аттьöалана гижӧдъяс.

Библиотека пӧся аттьöалӧ В.Г.Лодыгинӧс Тима Веньлысь гижӧдъяс бӧрйӧмысь, районса енбиа челядьӧс да велӧдысьясӧс небӧгсӧ мичмӧдӧмысь, М.Х.Пулатоваӧс небӧг кышсӧ серпасалӧмысь.

Челядьлы сьӧлӧм вылас воӧма выль небӧгыс:

Мария Кочанова, 10 арӧс: Тайӧ медся бур книга, кутшӧмӧс ме коркӧ лыддьылі. Серпасыс менам дыр эз артмы, но отсыштіс велӧдысьӧй – Мария Ходжиевна.

Анастасия Мартюшева, 9 арӧс: Ме мырси да мырси, но менам серпасӧй книгаас сідз эз и веськав. Бӧрдмӧн жаль…

Алиса Колодинова, 10 арӧс: Öти кӧ, ме рад, мый миянӧс тшӧтш корисны кывбура небӧг лӧсьӧдӧмӧ. Мӧд кӧ: небӧгыс артмис зэв бур. Коймӧд кӧ: ме кӧть и став сьӧлӧмысь зіли, век жӧ менам серпасӧй небӧгас эз сюр. Но нимкодь, мый петіс челядьлы аттӧ лӧсьыд небӧг.

Аня Холопова, 14 арӧс: Челядьлы вылӧ небӧг лэдзӧмыс меным воис сьӧлӧм вылӧ. Тима Веньлӧн кывбурыс ышӧдіс менӧ серпасавны Кöинӧс да Каньӧс. Дзик татшӧмъясӧн найӧ и чужисны менам мӧвпъясын.

Катя Попова, 13 арӧс: Ме серпасалі мыла, мича, кокниа лыддяна кывбур «Аръявыв». Меным, кыдзи и поэтлы, зэв ёна кажитчӧ ар.

Чолӧмалам тшупӧда пас вуджӧмӧн

Владимир Петрович Дмитрачковӧс
Иван Михайлович Ивашевӧс
Наталья Васильевна Иевлеваӧс
Нина Васильевна Мартюшеваӧс
Раиса Егоровна Поповаӧс
Михаил Васильевич Притоцкийӧс
Николай Васильевич Ракинӧс
Екатерина Александровна Тимоховаӧс
Леонид Александрович Тимушевӧс
Андрей Васильевич Торлоповӧс
Тамара Ивановна Ширяеваӧс
Сигуте Антано Гайгалайтеӧс
Игорь Петрович Зоткинӧс
Галина Алексеевна Катышеваӧс
Василий Васильевич Князевӧс
Яман Назим оглы Мамедовӧс
Елена Генриховна Мизеваӧс

Галина Ильинична Мишаринаӧс
Елена Николаевна Мусинаӧс
Александр Изосимович Пименовӧс
Ольга Николаевна Пименоваӧс
Валентина Васильевна Полиевскаяӧс
Василий Иванович Расовӧс
Анатолий Михайлович Савкеевӧс
Дмитрий Петрович Тимушевӧс
Александр Васильевич Тимушевӧс
Нина Григорьевна Тимушеваӧс
Анна Алексеевна Холоповаӧс
Надежда Юрьевна Дмитриеваӧс
Светлана Ивановна Елфимоваӧс
Ольга Дмитриевна Ковтунӧс
Александр Борисович Липинӧс
Анастасия Ивановна Липинаӧс
Людмила Эдуардовна Липинаӧс

Константин Владимирович Николаевӧс
Вячеслав Алексеевич Приказчиковӧс
Василий Егорович Тимушевӧс
Николай Вольфович Ульныровӧс
Николай Егорьевич Булышевӧс
Зинаида Владимировна Кочановаӧс
Ия Михайловна Липинаӧс
Николай Иванович Мишаринӧс
Николай Иванович Сенькинӧс
Владимир Иванович Чалановӧс
Владимир Анатольевич Липинӧс
Зарема Николаевна Нестероваӧс
Нина Николаевна Уляшеваӧс
Екатерина Васильевна Предущенкоӧс
Тамара Михайловна Тимушеваӧс
Эдуард Фёдорович Эйхманӧс
Мария Степановна Тюрнинаӧс

Сиам крепыд дзоньвидзалун,
ыджыд шуд да кузь нэм!

Лыддин? Аттьӧ! Сет тӧдсаыдлы!

Учредительяс: Сикт Овмӧдчӧминлӧн Совет да администрация.
Разӧдсьӧ дон босьттӧг
Редакциялӧн адрес: 168060 Кулӧмдін сикт, Гагарин улица, 1
Главнӧй редактор И.И.Ногиев
Кырымалӧма печатьӧ октябр луно
Газетсӧ лэдзӧма «Коми Республикаса типография ООО-ын». 167610, Сыктывкар, В.Савин улица, 81. Тираж 998. Заказ